

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 17 ◆ П'ятниця, 25 січня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

КОЛИ МИ
ПРОЩАЛИСЯ
З ПРАЦІВ-
НИКАМИ
ШАХТИ ІМЕНІ
60-РІЧЧЯ
РАДЯНСЬКОЇ
УКРАЇНИ, ЩО НА
ГОЛИЦІ
ДОНЕЦЬКА,
ОДИН
З ГІРНИКІВ
МОВИВ:
— ДОБРЕ, ЩО
ЛЕОНІД
МАКАРОВИЧ
СВОЇМИ ОЧИМА
ГЛЯНУВ НА
НАШЕ ЖИТТЯ-
БУТТЯ. ТЕПЕР
ЯМУ ЛЕГШЕ
ЗРОЗУМІТИ, ЧИМ
МИ НЕ
ВДОВОЛЕНІ І ЩО
ВИКЛИКАЄ
НЕСПОКІЙ
У НАШОМУ КРАІ.
А НЕВДОВОЛЕНІ
ШАХТАРІ
ОДИН-
ТЕМОЖЛИВІСТЬ
ДАЛИ
ПРАЦЮВАТИ
І ЖИТИ
В УМОВАХ, ЩО
СКЛАЛИСЯ
ОСТАННІМ
ЧАСОМ.
(ПРОДОВЖЕННЯ
МАТЕРІАЛУ ПРО
ПЕРЕБУВАННЯ
ГОЛОВИ
ВЕРХОВНОЇ
РАДИ УРСР
Л. КРАВЧУКА В
ШАХТАРСЬКОМУ
КРАІ ЧИТАЙТЕ
НА 2-й СТОР.).

Фото
Олександр
КЛИМЕНКА.

Суспільство помітно збідніло матеріально. Армія, що б там не горіли, — теж.

Що робити? Збачуватись! А заради чого? Можливо, вилупивши — на втраті духовний потенціал, то, що так мало адекватно державному та воєнному бюджету — і що адекватно так багато на герику нашої майбутності.

Фоторепортаж, зроблений в одному з військових училищ — на 9-й сторінці

Що з тобою робиться, Даринце! Ти ж була найкрасивішою й екологічно чистою півбаражкою частиною Києва. А тепер під натиском цивілізації відстає колос чудовий сосновий ліс. Ні вадань, ні вночі на переставі димити велетинські труби підприємств забруднювачів. Як же бути далі? Відповідь на це читайте у матеріалі спеціального кореспондента Володимира Олещенка на 10-й сторінці.

Інформаційний кур'єр: Телетайп. Телекс. Телефакс

П РОЙШЛО спільна засідання колегії міністерства охорони здоров'я і президії Академії наук УРСР.

Р ІШЕННЯМ держкомісії Ради Міністрів СРСР по продовольству і закупівлях Дніпропетровський та Херсонський сільсько-господарські інститути отримали статус державних аграрних університетів.

Р АДНИК Президента СРСР В. Загладін на прес-конференції в національних зборах Франції заявив, що зовнішня і внутрішня політика СРСР залишаться незмінною.

П РОКУРАТУРА УРСР провела перевірку виконання Закону «Про кооперацію в СРСР» з метою усунення виявлених порушень законності, причин і умов, що їм сприяють, органами прокуратури внесено близько 700 подань і притягнуто до матеріальної і дисциплінарної відповідальності.

П'ЯТИ РАЗОМ

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР Л. КРАВЧУК
ЗАВЕРШИВ ПОЇЗДКУ ПО ШАХТАРСЬКОМУ КРАЮ

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради
Української РСР

Головний редактор
Сергій
ПРАВДЕНКО

Редакторів:

Олександр БІЛИК
заступник редактора
Анатолій ГОРЛОВ
заступник редактора

Олександр
ЕМЕЛЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСР

Володимир
КРАСНОДІМСЬКИЙ

Леонід
САМОЙЛЕНКО
заступник редактора

Борис
СИДОРЕНКО
заступник редактора

Анатолій
СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДАЯ
відповідальний
секретар

Слово честі, при такому соціальному напруженні в шахтарському краї ми навіть не сподівалися, що зустрічі Л. Кравчука в трудових колективах проходатимуть так спокійно і мирно. Більше того, люди не раз підкреслювали: годі планувати на свою долю, переставмо шукати винних і ворогів, пора братися за працю, бо добро, якого хочемо, саме по собі не приїде.

А цих зустрічей напружені свого перебування в Донецькій та Луганській областях у Л. Кравчука було дуже ясно: Комунарський колективний комбінат, виробниче об'єднання «Луганськтепловоз», Луганська трикотажна фабрика, участь у роботі сесії Луганської обласної Ради народних депутатів, розмови з людьми де загодом: на заводській прохідній, у цеху, на вулиці, навіть у готелі, і сирізь запитання, запитання...

Характер цих запитань ви-

значати легко і приємно: ділові, конкретні, спрямовані тільки на добро, а не на те, щоб довести гостя, зайвий раз розпалити недобрі пристрасті.

Сьогодні всі приходимо до висновку: для виходу з економічних і соціальних безнадій, які ніколи, потрібні спокій, злагода, тиша. Одна з робітничих виробничих об'єднань «Луганськтепловоз» так і заявила:

— У залі Верховної Ради окремі депутати кричать: «Ми вимагаємо слова». А ми вимагаємо щоб у нас був порядок, спокій, можливість працювати і жити.

Б'є над чим ніби думати і Верховній Раді, і уряду республіки. Ті, що сприйняли демократію у спотвореному вигляді, довели наше господарство до тієї стадії, коли воно просто заходиться від армії, зношення машин, запущеності соціальної сфери.

Характерні ситуація на виробничому об'єднанні «Лу-

ганськтепловоз»: там і досі діють машини Гартмана, встановлені в цеху ще років тому. Правда, справно-то працюють, чого не скажеш про наші — молодшого покоління, але які теж мають снігу бороду.

Доїмають сумнішки. Уже стало ледь не модою не тільки записуватися з поставками, а взагалі ігнорувати свої зобов'язання. Л. Кравчук підкреслює: не об'їжджайте тепловоз, які фанатично на своїх плечах тримають усі вантажі і працюють на перевантаження. Стане завод, зупиняться й життя залізниць. Ми негайно, закликає, звернімося до керівників підприємств, не дамо йому занепасти, тим більше, що поставити ці вантажі мавал наші ж українські заводи.

Важке враження справили і Комунарський колективний комбінат. Де б не ходив, густий дим видає очі. Об-

ладнання теж дієвого віку, от-от зупиняться. Укладі контракт з німцями — теж будівництво затягується з вини наших сумнішків. Де ж вихід з становища? Леонід Манарович переконує: у дальшому розвитку принципів демократії, коли треба менше сподіватися на благодійність відомих осіб, а більше брати на себе. Він енергійно підтримує ідею: зібратися разом шахтарів та металургів і з урядом розв'язувати отці запущений клубок проблем.

Що не підприємство, що не людина — злободівні, нагальні думки. Підписав Голова спонукати Верховну Radу діяти енергійно, наближено до конкретного людського буття.

Анатолій КРАСТЯНСЬКИЙ, Леонід САМОЙЛЕНКО, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Заява Президента СРСР М. С. ГОРБАЧОВА

Товариші Крива, морально-політична напруженість у суспільстві, поші, які призвели до жертв, вимагають прямої і відвертої розмови. В деякій частині суспільства проявляється нерозуміння і навіть небажання розуміти політику Президента.

Трагічний оборот, в який анілює простоту життя в Литві, а в останні дні в Рязні, як і всі, глибоко переживаю. Висловлюю найгостріші співчуття сім'ям, що торкнулися цієї біди. Обставини, пов'язані з застосуванням зброї, мають бути ретельно розслідувані і оцінені по закону.

Перше і головне, що я хочу сказати, зводиться ось до чого. Поши, які відбулися в Вілності і Рязні, ні в якому разі не є вираженням лінії президентської влади, зарекомендувалися як злочини. І тому рішуче відмовлю будь-які спекуляції, які підорвали і наклали з цього приводу.

Ні внутрішні, ні зовнішні політика не зазнала зміни. Все залишається, як сформулювали в документах і офіційних заявах керівництва.

Попід в Прибалтії виникла в обставини найкращої кризи. Протизаконні акти, інститування самої Конституції зневажання указів Президента, грубе порушення громадянських прав, дисципліна людської волі на національності, безвідповідальна поведінка щодо армії, військслужбовців та їх сімей створили те середовище, ту атмосферу, де такого роду суттіння і побічка дуже легко можуть виникати з найспокійніших привідів.

Ось де джерело трагедії, що сталася, а не в якійсь міфічній наказав зверху. Са-

ме так сталося і в першому, і в другому випадку.

Лі Президент бачу головне завдання в тому, щоб не допустити ескаляції протистояння, нормалізувати обстановку, добитися згоди і співробітництва.

У цьому зв'язку необхідне таке:

— Повинні бути зняті антиконституційні закони Верховних Рад і постанови урядів республік, і насамперед ті, які порушують права людини.

Будь-які громадські організації, комітети і фронти, з якими б програмами вони не вступали, можуть претендувати на принцип до звідати нас конституційним шляхом, без застосування насильства. Будь-які спроби адекватно до збройних сил у політичній боротьбі неприпустимі.

— Має бути абсолютно покірено з дискримінаційних заходів щодо військових частин, дислокованих на території республік, з просто загальним ставленням до сімей і дітей військслужбовців. Відповідно до існуючих на сьогоднішній день союзних законів війська перебувають в дисциплінованій обстановці оборони та безпеки країни.

— Відносини цивільних властей з військовими повинні будуватися тільки на основі законів Союзу РСР.

Разом з тим неприпустимі ніякі самовільні дії з боку армії. Обов'язком і честю командирів усіх ступенів — діяти тільки за наказом, виявляти витримку, не піддаватися на провокації, змінювати дисципліну серед підлеглих.

— Підтверджуючи конституційне право республік ви-

бачи з Союзу, ми не можемо дозволити ні стійкі в цих справах, ні сваволі, ні навіть з боку окремих органів. Ніч не може бути тільки на основі волеуваження всього населення — референдуму, і в результаті процесу, передбаченого законом.

У зв'язку з сказаним є необхідність повернутися в Прибалтику ситуації в Прибалтику на Раді Федерації.

Попід останні дні були використані певними колами для нагнітання обстановки, під приводом правого повороту, що нібито відбувається, і небезпечні диктатури.

Я рішуче відкидаю ці домисли. Законодавча перебудова, демократизація, гласність були і залишаються неминучими цінностями, на варті яких стоїть президентська влада.

Це, звичайно, не означає, що ми можемо пропустити загрози загрози без уваги, коли засоби пропаганди, так само пропаганди — дають називати речі своїми іменами — умисно використовуються для провокацій хаосу, паніки, національної ворожнечі, для протиставлення народу армії, для заміни не раціональної за законом.

Попід в Прибалтії спекулятивно використовуються як привід для постійного підняття протестів, умисно наші збройні сили, створені армією республік.

Тай безвідповідальні заявляти у свої сербності, не безпечно, особливо якщо вони виходять від керівництва РРФСР.

Думаю, кожна розумна людина розуміє, чим це могло б обертатися для нашої країни і всього світу.

Між іншим, і деякі не безглузді вигляд мають по-

клики до закордон, до Організації Об'єднаних Націй із запереченням втручати за нас справи, які ми самі можемо і повенні вирішувати.

Ми відкидаємо своє суспільство для співробітництва і взаємодії з усім світом, будемо й далі вірними взятю ми зовнішньополітичній курсу. Однак акції протесту в країні повинні вирішуватися тільки радянським народом і ніким іншим.

Уже не можна, що і за грубе невідомо односторонньо глумляться поші, які відбуваються, причому — у ряді випадків у заміри, які нагально ідеологічно війну коливних часів. Багато хто там, як і в нас, сприйняв і неадекватно, почасти у них поворот у політичній радянського керівництва.

Сумно і небезпечно, якщо в результаті такої «справляти» інтерпретації буде поставлено під загрозу досягнуте в міжнародних відносинах за останні роки.

У ході гострої полеміки, що розгорнулася у країні останніми днями, здорові голови нагадують, що головне сьогодні — це політична стабільність, твердий правовий порядок і дисципліна, нормалізація в економіці, рішуче протиставлення нашої багатонаціональної держави. Я поділяю таку позицію.

У суспільстві дедалі більше усвідомлюється, що не демонстрації, мітинги, страйки, не розповсюдження політичних прагматів і конформації, а висувати країну з кризи, а сумління країни і громадянська згода.

До цього я закликаю всіх громадян своєї країни.

Засновник —
Верховна Рада
Української РСР.

Адреса редакції:
УРСР, 252047
Міст-47, вул. Нестерова, 4
Рукописи не рецензуються
і не повертаються
Думки авторів
публікації у газеті
України не завжди
збігаються з точкою
зору редакції.

Індекс 60955.
Тираж 165.650.
Передплата ціна
на рік 19 руб. 40 коп.

УВАГА!
У зв'язку
з технічними змінами
газети друкувати змінюють
(8-16 стор.) еквівалент
ліній і 1 сторінки.

ОТИ-БАНКРУТИ...

висловити свої думки з приводу. Один з відвідувачів сказав так: я ось приніс у редакцію листа, бо через кілька днів має обурення вже нікого не цікавитиме... Втім, не думасмо, що воно цікавило когось, оте обурення, до прийняття Указу.

3 телефонних дзвінків

— Шановні журналісти! А чи знаєте ви, що на Бессарабському ринку продають тепер сотенні купюри по 70 карбованців за шукку? От який у вас заробіток?

— Триста карбованців... Якщо ви не маєте, що міняти, то можете купити за 210 карбованців три купюри по сто. А потім здаєте їх у свою касу на роботі і маєте «навару» 90 карбованців. Вловилі? Дійте. Привіт.

— Редакція? Хочете перевірити себе на здібності до менеджменту?

— Звичайно. Тоді прошу відповісти на запитання: як ви думаете, куди треба було звертатися, щоб врятувати купюри? — Ну, ке знаю, можливо, поміняти їх у метро на п'ятки...

— З вас менеджер нікудишній... — Це я й сама знаю. — Спритні люди того ве-

чора, коли було оголошено Указ Президента СРСР, ки-нулися до залізничних кас і закупили квитків на десятки тисяч карбованців. А на ранок почали їх повертати в каси. Комісійний збір втра-тили, але могли ж стати бан-крутами... Так що вчіться.

— Я зраділа Указові Пре-зидента СРСР. Бо, приміром, у Польщі останнім часом при-ймалк до обміну тільки бан-ків по 50 і 100 карбован-ців. А тепер нехай роблять з ними що хочуть. Ото смі-ху...

Хочу повідомити редакцію, що за кілька днів до Указу в ошадкасах видавали гроші тільки тими купюрами, що тепер обмінюють. Виходить, нас обдурили.

Приймала відвідувачів і «вчилася» менеджмен-ту
Світлана ПИСАРЕНКО.

ПЕНСІОНЕРИ ОБУРЕНІ

Сотні пенсіонерів зібрали-ся 23 січня біля централь-ного, 30 поштового відділе-ння міста Суми. Вони прий-шли сюди для того, щоб за-писатися в чергу для прове-дення операції по обміну грошей. Але на пошті до ла-ду ніхто нічого не міг пояс-нити. Не випадково люди висловлювали обурення.

Ось що сказав ветеран війни і праці Я. І. Довгопол: — Явно не тим шляхом йдемо. Треба якомога біль-ше товарів. Ось у наших ма-газинах немає автомобілів. Що, радянські заводи сто-ять? Адже говорять, на ек-спорт машин наші надход-ять безперервно. Звичайно, кожен трудівник, як то ка-жуть, на чорний день назби-рав певну суму. Не зрозумі-ло, скажімо, як можна за-розрахунковий рахунок з банку поховати людину? Ад-же не секрет — справа жи-тейська — треба дати гро-

ші тому, хто яму копас, і тому, хто обслуговує похорон, і на помник з базару скупитися, і спокійне дістати. Так от і треба всі сотенні обмінити. Ми обурені, що тінюників шукають серед простих трудівників, а вони у всіх на виду — на бара-холках, авторинках, у коопе-ративах, серед спекулянтів. У перший день обміну в місті по суті було поруше-но трудовий ритм. Багато вкладників кормилися біля ошадних кас, облягалися по-штової відділення. В трудо-вих колективах бухгалтері не були готовими проводити операції. Усе це викликало керованість у населення. Зда-ється, що знову до кінця не продуманий крок ударив перш за все по масі пенсіо-нерів, простих трудівників.

М. ВОРОНЕНО,
кор. Укрінформ.

Суми.

БУТИ ПОСЛІДОВНИМ

Затятий обмін великих баннот — це чергова «обдиралівка» союзного уряду, спрямована проти простих людей. Адже ті, у кого є гроші, мають і товар. Зна-чить, обов'язково підскачати ціни на ринку. І вивієний — власники великих сум знали про обмін заздалегідь і встигли розміняти свої сотні. А тепер поневіряються в ошадкасах мають пенсіонери. Або взяти відпускників —

у них якраз ті самі купюри вартістю п'ятдесят і сто кар-бованців. Хто їм поміняє і де? Мафія своє надолужить, кавіть втративши: обдираю-чк покупців, вона компенсує втрати в нових купюрах уже через кілька місяців.

В. ШУМЯЦЬКИЙ,
кріпильник шахти «Муш-кетівська» об'єднання «Донецьквугілля».
(Укрінформ).

Зворотній зв'язок

З МИРУ ПО НИТЦІ —
ВИКОНКОМУ ЛЕГШЕ

Як уже повідомляла на-ша газета (№ 7 за 11 січня), місцеві обласна Рада висло-вилась проти трансляції Львівського телебачення на Волині. Орендний колектив АТП-0261 «Луцькагробуду» ка коїференції за участю представників інших колек-тивів міста виступив за збір коштів на фіксування те-летрансляції. В акціонерно-

му Агпропромбанку України в Луцьку буде відкрито спеці-альний рахунок. Зібрати тре-ба 82 тисячі карбованців. Од-ночасно автомобілісти мають намір звернутися до депута-тів, щоб ті скасували своє дискримінаційне рішення.

Андрій БОНДАРЧУК,
власний кореспондент
«Голосу України»
Луцьк.

Факт і коментар

МИКОЛАЇВ —
ЗАКРИТИЙ
ЧИ ВІДКРИТИЙ?

Плутанину в умі городян внесло повідомлення «Теле-вечірки» 7-го каналу про те, що Миколаїв не включено до переліку міст, закритих для іноземців. Вранці пас-портні відділи міліції опи-налися в облозі бажаних за-просити в гості закордон-них родичів. Та згодом усі повернулися спантеличеними.

Як пояснює заступни-чолови міськради Т. Бугаєнко, Миколаїв стане відкритим, якщо Кабінет Міністрів СРСР прийме спеціальну по-станову, а Уряд України її продублює. Ініціатива має належати саме центрові — бо у Миколаєві більшість оборонних об'єктів союзного підпорядкування.

Я переконався, що адміні-страція міста за ідею «підня-того шлагбаума» й сподіва-ється швидко втілити її в життя. Нині ж автобуси «Ін-туриста» з Херсона в Одесу проїжджають Миколаїв тран-зитом. Виняток робиться для іноземних туристів з во-лу з боку ж таких сою-х міністерств.

Зізнаюсь, — сказав на-чальник ВВІР УВС облви-конкому Г. Назаров, — що суворі інструкції не завжди стають креслом іде-логіваним інструментом. Бо тут починають з'являтися пере-важно громадяни Болгарії, Угорщини, Румунії, Польщі, В'єтнаму. У відповідності з адміністративним Кодексом УРСР іноземні громадяни, яких затримують за незакон-не перебування в місті, під-лягають штрафам до 50 кар-бованців, а при повторному порушенні можуть бути притягнені до кримінальної від-повідальності.

До остаточного ж визна-чення статусу міста затриман-них іноземних гостей просто завертають назад. Вочевидь, лише уряд України має вирішити «відкрити» чи «закрити» Миколаїв, якого при цьому не «дублюють».

Володимир БОНДАРЕНКО.
Миколаїв.

«ВЗУЛИ»

ШАХТНІ СТОЯКИ

ЧЕРВОНІЙ ЛУЧ. Допи-тан вважний вугільний пласт бригаді Віктора Васильо-вича Ляпіна з шахти «Ми-усинська» об'єднання «Донбас-антрацит» допомагає робітничу кмітливість.

«Важким» цей пласт став пі-сля того, як несподівано зігну-ся і пішов угору. Стояки мове-левого кріплення почали спо-звти униз, оголюючи аероній шар породи. У вибох стало небезпечно працювати. Шахте-рі-раціоналізатори запропоно-вали «взути» стояки в оригіна-льні «калоші» — приварити знизу металеві пластини. Зми-каючись, вони будуть упрят-ся одна в одну і не ковзати-муться.

На шахті створили спеціаль-ну діпницю, направили туди спеціалістів, і виробничою ста-пелевою «взути» поставили на потік. Так приборкали непо-кірні пластини. Бригада Ляпіна зраз за добу виводує близько 500 і більше тонн ан-сожоякісного антрациту.

Новинку тепер використову-ють не тільки сусіди, а й гір-ники інших шахт регіону.
Олександр ФЕДОРЕНКО.

Фоторепортаж

НА «СІЧ» ЗАПИСАЛОСЯ

Бліц-інтерв'ю

У Запоріжжі почала ви-ходити нова газета, заснова-на міськрадою. Її назва — «Запорізька Січ» — затвер-жена депутатами на сесії. Редактором обрано журналі-ста Анатолія Ланчика.

— Свого часу Січ зруй-нували. Ви беретеся її від-родити?

— Беремося відродити сі-човий дух. Наше прагнення — зробити газету націона-льною, українською за ду-хом, незалежно від мови публікації.

— Газета зареєстрована як регіональне видання...

Новини

— з усієї України —

ДИВЕРСІЯ? ПОМСТА?

ЛУГАНСЬК. На заводі кол-інчастих валів імені 20-річ-чя Жовтня працює слідча група. Вночі 17 січня в це-ху № 6 хтось пошкодив й вивів з ладу 18 шліфуваль-них верстатів англійського виробництва.

За попередніми даними, зловмисники користувалися козловим краном, за допомо-гою якого вивалили блоки верстатів з числовим про-грамним управлінням.

Мотиви злочину ще відомі. Втім, упевнені ді дають підстави вважати, що злочин-ці добре знають завод, цех та систему охорони.

Заподіяно шкоди на 300 тисяч карбованців. А 10-ден-но страждають тільки однієї ліній обходиться в міль-йон карбованців.

Юрій ЧЕПУРНОВ.

Дякуємо!

— Справді, сталась така річ... Коли нас зареєструва-ли, індекс видання виявив-ся індекс газети міського партії. Тому довелося реєс-труватися вдруге, з розпов-сюдженням у межах області. А вже сьогодні маємо перед-платників у Москві, Харкові, Києві, Миколаєві. Тираж — понад 30 тисяч. Вартість річ-ко передплати, до речі, — 9,60. Індекс — 61518.

— Нарікають, що україн-ська мова у газеті присутня тільки у заголовку...

— В умовах нинішнього

— Чи пра-

ФУТБОЛІСТ

НА КАНІКУЛАХ

На короткочасних зимо-вих «канікулах» у рідному селищі Ільницького Іршавського району побував колишній пів-захисник «Чорноморця», «Спартака», а нині гравець команди «Фортуна» (Кельн, ФРН) Віктор Пасулько. І гос-тиця привіз — тисячу одно-разових шприців. Головний лікар Ільницької дільничної лікарні, подякувавши зем-ляков, зауважив:

— Не вика Віктора, що це — лиш частка того, що нині потребує наша лікар-ня, де, до речі, вже 20 ро-ків трудиться Вікторова ма-ти. Не балують увагою сіль-ські медичні заклади. Хро-нічно страждаємо від нестачі медикаментів, транспорту, пального тощо.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Прийняття людей. Вони бо сліпі. Тут чувати природу падаю... А ми нас — банди Жорстокість? здатні допо-прозорінню. І мо ім.

Ці зміжки поріжжі. Обл-Українського пих малюче п-дні, інвалідиз-гої груп. Тоб-частково або воми працюю-

ДЕРЖ

що з

Запоріжжя ми на двомовні-що сесія місь-вкупскати газ-сійською. Р-радіо кілька ло» нас, поси-на постанову-реальне стано-практика чітка-теріал мовою-газету, ще до-сті, ширлися-відлякати пере-казивали і ру-стремістами...

— Чи пра-

Наймену

100 австралі

100 австрійс

100 фунтів

1000 бельгій

100 марок Ф

100 голландс

100 датських

10000 Італій

100 канадськ

100 норвежс

100 доларів

100 фінляндс

100 француз

100 шведськ

100 швейцар

100 югослав

1000 японськ

100 євро

В — ИЙ ТИЙ?

и городяни
ни «Теле
ду про те,
включено
закритих
заводів
заводів
заводів
заводів
заводів

тупа о
Бугаєнко,
відкриває
Міністер
політики
України П
нива має
наслідок
більшість
союзного

що адміністрація
сподівати
П. в
Росії
на в Одесу
область
транзит
бути для
ни сою

сказав ка
обливи
ра, що
ке зажди
код (е
улетіє
и Болгарії,
П. Політ
раїсній з
Кодесом
промайдан
на незакон
місії, під
до 50 кар
повторному
бути при
вільної від

ж визна
загроз
просто
Вочевид
ни мовч
рств «н
аля, не
блоюча».

АРЕНКО.

Д. Дов
плат
Біло
«Мі
«Дона
робітниц

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

ст став
лісно
зигну
вона
уменш
и вер
іх
заво
стало
ни. Шт
зопору
в оригі
привер

Фоторепортаж

МИ — СЛІПІ, ВИ — СКУПІ

Притягається до облич чия людей. Вони не бачать себе, бо сліпі. Тут можна зануначувати природу, нащесний випадок... А ми! Що засліплює нас — байдужість? Зайнятість? Жорстокість? Тільки ми самі здатні допомогти власному прозрінню. І чим доможемо їм.

Ці зміни зроблено у Запоріжжі. Обласне відділення Українського товариства сліпих налічує понад 600 громадян, інакшеді першої та другої груп. Тобто, зір втрачено частково або повністю. І всі вони працюють, виготовляючи

Фото Володимира ТЕСЛЕНКА.

НА «СІЧ» ЗАПИСАЛОСЯ 30 ТИСЯЧ

Бліц-інтерв'ю

У Запоріжжі почала виходити нова газета, заснована мисирядом. Її назва — «Запорізька Січ» — затвердила депутатами на сесії. Редактором обрано журналіста Анатолія Ляшчука.

— Своєю Січ зруйнували. Ви беретеся її відбудувати?

— Беремося відбудувати січковий дух. Наше призначення — зробити газету національною, українською за духом, незалежно від мови публікації.

— Газета зареєстрована як регіональне видання...

Новини

— з усієї України —

— Справді, сталася така річ... Коли нас зареєстрували, Індексом видання знявся Індекс газети миського партії. Тому довелося реєструватися в іншому, з розповсюдженням у межах області. А вже сьогодні маємо передплатників у Москві, Харкові, Києві, Миколаєві. Тираж — понад 30 тисяч. Вартість річної передплати, до речі — 9,60. Індекс — 61518.

— Наркотики, що українська мова у газеті присутня тільки у заголовку...

— В умовах іншійшого

Дякуємо!

ФУТБОЛІСТ

НА КАНІКУЛАХ

На короткотижасних зимових «канікулах» у відомому селі Ільківці Ірпавського району побував колишній півзахисник «Нормандії» — «Спартак», а нині граєць команди «Фортуна» (Кельн) ФРН) Віктор Пасулько. І гостинці приніс з собою одразу дві шпирки. Головного лікаря Ільківського дільничного лікаря, подякувавши за гостинцю, зауважив:

— Не яна Віктора, що це — лиш частка того, що нині потребує наша лікарня, де, до речі, вже 20 років трудиться Вікторова мати. Не байдужо увагою сльми медичної заклади. Хропко страждасмо від нестачі «лікарнянств», транспорту пального тощо.

Микола ГОРВАТ
Закарпатська область

дакці немає партосередку?

— Правда. Статут не дозволить створювати у колективі будь-які політичні організації.

— Підтримку читачів відчуваете?

— Ще з моменту прийняття постанови про заснування газети. Відчуємо і тиск згор, злива, справа. Відгук надають читачі приватних видань. Хо ча особисто мені перш ніж мер не сподобалися...

Олександр МІХАЙЛЮТА,
власний кореспондент
«Голосу України».

КОЛИ
ЦАПОК
ПРИЙДЕ

Для шестесі Лінк Віленької було проблемою відрукувати збірку дитячих віршів на українській мові. Навіть авторка домоглася свого, книжку опублікувало. Правда, за кордоном, у видавництві «Весте» запланувало 1992 року відрукувати збірку дитячих віршів Лінк Віленької під назвою «Циц-док. Але цинь».

Валерій
ЛАЗАРЕНКО.
Нижківка

ДЕРЖБАНК СРСР ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО З 23 СІЧНЯ 1991 РОКУ ВСТАНОВЛЕНІ КУРСИ ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ.

Найменування валют

Найменування валют	Офіційний курс	Комерційний курс	Спеціальний курс
100 австралійських доларів	43—42	130—26	434—20
100 австрійських шиллінгів	5—24	15—72	52—40
100 фунтів стерлінгів	107—58	322—74	1075—80
100 бельгійських франків	17—91	53—73	170—10
100 марок ФРН	36—85	110—55	368—50
100 голландських гульденів	32—73	98—19	327—30
100 датських крон	9—38	28—74	95—80
1000 італійських лір	4—90	14—70	49—00
100 канадських доларів	48—03	144—09	480—30
100 норвезьких крон	9—55	28—35	94—50
100 доларів США	53—59	188—77	555—90
100 фінляндських марок	12—33	45—99	123—30
100 французьких франків	10—82	32—46	108—20
100 швейцарських франків	9—88	29—64	98—80
100 японських ієн	43—93	131—64	438—80
100 югославських динарів	4—02	12—27	40—90
100 польських злотих	4—17	12—51	41—70
100 єкських ієн	76—10	228—30	—

ГОЛОС України

МІЖ БІЛЬШІСТЮ ТА МЕНШІСТЮ

НА СГОГОДНІШНІЙ ДЕНЬ НА АДРЕСУ РЕДАКЦІЇ НАДІЙШЛО 2068 ЛІСТІВ.

В одних як нас люблять (ніколи не добираючи сил), а інших, навпаки, злякає (ми сприймаємо це як втрату довіри). Тому спробуйте, куди чіткіше, з необхідністю до нашої роботи. Та віт, давайте вчитимось у ваші радки.

«Добрий день, «Голос України»! З першого ж випуску — розчування. Поздоровляю з днем народження, але п'яті небажаний. Передплатували з охотою і... похилилися. Невдоволення гроші. Простіше і краще, ніж свою думку. Сором бере за першу сторінку. Президент Союзу — розміром у паспорті картку — неповага...»

Саме так написала про нас перший номер щотижневика Вікторія Голосова із селіща Димар Київської області, котра підписалася ім'ям «Голоса». І вийшло, що саме наше задушення, коли через чотири дні вже зниклий по черзі із Димар похилився: «Відправляє недовдоволення лист. Але, отримавши другий і третій номер, зникла свою думку. Бажано, щоб демократія була й надалі на наших сторінках».

І такі приклади метаморфоз трапляються. Однак, прикро, коли дато з читача з'являється лінійною мірці, чий портрет у газеті більший, ніж портрет більшої радки! І хоча матеріал неприємний, ми першу сторінку, в чій — наостанок. Даруйте, але так ми ніколи не порозуміємося. Одні нас критикують, що мало даємо томо зору «меншості» — оце «трішнік» Юліанської, та «трішнік» Драка. Інші напевно, що ми немо «заспокоїли демократію», «кото́рих» дають і виставляють перекладачів, а деінде просто так вкрає терпіння, в разі з ким і елементарну порядність. Тому хотілося б ще раз наголосити, що «Голос України» — не орган партійної комітету (ні КПУ, ні КПУ, ні УРП, ні інших ПУ), в першочерговий ми віддаємо життя таким, яких воно є, і токи зору текими, які ми є, незалежно від того, подобається це кому-сь чи ні.

Та все-таки у переважній більшості містяться цілком розумні, порядні, а часом і серйозні, конструктивні критика. Чимало у ваших листах болю за наше сьогодення, міркувань про те, як змінити ситуацію на краще. Є листи-скарги про несправедливі суди, про житлові проблеми, незвичайні звільнення тощо. Звичайно, ми намагатимось допомогти в кожній проблемі, якомога швидше, якщо тільки це не в нашій силі. Ми не зможемо давати, не даємо «картин», не повоюємо на роботі (там само, як і не звільняємо).

Ми й надалі прислухаємося до ваших порад і критичних зауважень. Маємо надію, що з вашою допомогою газета стане цікавішою та популярною. Тож до нових зустрічей на сторінках «Голосу України» Чекаємо ваших листів.

Ігор КАВІЛАК.

Переконаати супротивників

Що таке мистецтво спілкування? У чому може допомогти знання психологічних особливостей людей? Пусті речі чи проблема, від вирішення якої залежить і доля нашої країни? На ці питання дає відповідь психолог Оксана ГАРНЕЦЬ. Сподіваємося, що її поради допоможуть вам краще зрозуміти і себе, і людей, з якими доводиться спілкуватися.

Неелегітні завдання — давати психологічні поради парламентаріям. Та й віра моя, як психолога, в ефективність односторонніх порад не дуже міцна. Недарма Дейл Карнегі, корий став у нас більш відомим, ніж у себе на батьківщині, радить читачам не речувати його рекомендації постійно. Задля того, щоб знання певних правил і норм стали конкретними фактами поведінки.

Пам'ятайте досить популярну не так давно фразу: «Ми університети не закінчували!» Цікастіт П означає, що цей факт дає моральне право проголосувати істинну в останній інстанції.

Довгий час ми нехтували всім світовим досвідом культури. Просто не помічали його — адже ми йшли своїм шляхом... І шлях цей, як не дивно, повернув нас у вихідну точку — знову й так до світового, виявляється, тому числі і в парламентській сфері. Коло (або витон спіралі), яке описала історія нашої політичної життя, привело до того, що парламент нагадає сьогоденні люди, яка вчиться говорити після Ісуса Христа.

Спостерігати за роботою

парламенту болісно. Постійно ловиш себе на думці, що ці люди потребують допомоги. Ця думка не в арбітражі, а в тому, що є основним для політика. Наприклад, в умінні так викласти свою позицію, щоб здобути нових прихильників, а не супротивників. У мистецтві візуалізації аудиторія й упорядкує нею, а також бути зрозумілим і переконливим. Очевидно, політик також повинен уміти подивитися на себе збоку і садово позбавляється стереотипів сприйняття інших людей. Це далеко не повний перелік психологічних якостей, котрі дозволяють політикам працювати.

Уявіть собі, що до вас на вулиці підходить незнайома людина і каже: «Слухай, ти, дурно, як дістаєш до Християн?». Гадаю, що перші два виникли у зміст його запитання, як абсолютно автоматично дасте відповідь: «Сам дурно, циніцист!» А тепер давайте пригадаємо, чи не виняло схожих ситуацій у процесі спілкування з парламентаріями? Чи зміст виступу (цілком слушний) не сприймається слухачами через неприпустимість фори.

— Роз'яснює фахівець —

Це лише один з багатьох можливих прикладів. І всі бди в тому, що вислідом цієї, м'яко кажучи, не дуже ефективної комунікативності наших парламентаріїв потрапляють у безвідні станоме при вирішенні досить простих, але життєво важливих питань.

От і виходить, що крім уже наявних вищих освіт, обраним народом слід подумати про оєрація яка є однієї, значить це один університет — психологічний. І не треба думати, що в тій складній ситуації, в якій потрапила країна, це було б маруванням часу й сил. Затратити оєрація. Та й ці розни- не сісти за кермо, не вміючи керувати автомобілем? А упорядку країною, не вміючи взаємодіяти з людьми, які хочуть, можна?

Наявність ефективної взаємодії, психологічна компетентність не є чимось дарованим Богом. Набути її можна не тільки у процесі безпосереднього спілкування чи професійної діяльності. У цьому можуть допомогти спеціальні психологічні освіт і тренінг. Зрозуміло, окремі моменти можна викласти й на сторінках газети, що ми і будемо робити надалі, та побовимо, що цього замало. Треба вчитися!

Оксана ГАРНЕЦЬ, кандидат наук, психологичних наук.

Фото Микола КОЗЛОВСЬКОГО.

ПЕРШІ ПОРАДИ

Оскільки основою будь-якої комунікації є обмін інформацією, то почнемо з нього.

Перш за все, інформація, яку ви маєте передати у процесі спілкування, чи у виступі, повинна бути максимальною, однозначною, не мати кількох варіантів тлумачення.

По-друге, ця інформація має бути зорієнтована на конкретного адресата, ви повинні чітко уявляти, до кого звертаєтесь.

По-третє, інформація, яку ви викладаєте, повинна бути якомога повнішою. Не слід «вирізати» важливі її частини для того, щоб уникнути якогось дискомфорту.

Очевидно, що людина, для якої комунікація стає основною сферою діяльності, необхідно якомога краще уявляти собі, як сприймають її та викладену нею інформацію інші люди.

«3 А» І «ПРОТИ» КУПОНІВ

Група соціологічного аналізу «Голосу України» здійснила телефонне опитування мешканців Києва, щоб з'ясувати їх ставлення до введення нововведень у систему купонної системи торгівлі.

Цільність тих, хто схвалює дані нововведення, і тих, хто їх відхиляє, виявилася приблизно однаковою — 40 відсотків «за» і 38 — «проти». Різниця завагалася із національним або українським. Серед прихильників купонної системи найпоширенішою є думка про те, що воно намагається забезпечити покупці на приватних магазинах

більшої кількості товарів. Супротивники ж висловлюють, що «купонізація» стала причиною зростання спекуляцій, виникнення багатьох незручностей, привади до зникнення ринку життя тощо. Майже половина опитаних вважає, що нововведення не призвели ні до яких змін.

Відні на запитання про можливість введення купонної системи торгівлі. Означати це може тільки одне: вона не має громадської зацікавленості, не може існувати. Вирішення ж проблеми, на думку більшості опитаних, лежить у створенні вільного економічного простору, який наразі дасть змогу зростати суспільному виробництву, налагодиши випуск продукції швидким темпами для людини, а не тільки абстрактної мети.

Степан ЛАВРЕНЧЕНКО, соціолог.

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Розгортання парашутно-десантних частин в деяких регіонах СРСР треба розглядати на тлі посилення політичного напруження між Кремлем і неросійськими республіками. Це — чіткий сигнал, що Михайло Горбачов має намір зміцнити свою владу через поступове посилення центрального контролю і скасування тих республіканських законів, які він вважає порушеннями всеосяжної Конституції.

«Вашингтон пост»,
США.

* * *

Після раптової відставки Шеварднадзе світова громадськість знову була здивована рішенням Москви надіслати десантників до Прибалтики та інших республік. Схоже, що Михайло Горбачов, беручи собі в союзники такі звані сили закону, правопорядку, віддає собі і свої реформи

ласку цих сил. А це
ставить під сумні
майбутнє взаємин Р
дянського Союзу з р
тою світу.

«Нью-Йорк таймс»,
США.

* * *

Радянський Союз му-
сити виправити поми-
лки минулих років, не-
гайно запровадити де-
мократію й ринкову
економіку. Тільки тоді
окремі союзні респуб-
ліки зможуть добров-
ільно створити новий
союз держав на підста-
ві вільного вибору. Це
— єдиний шанс на мир-
не майбутнє нинішньо-
го СРСР.

«Більд ам зонтаг».
ФРН.

* * *

Криваві події з метою повалити демократично обраний уряд Литви не тільки за-

речують ідею перебудови, але й загрожують всьому процесові реформ у СРСР. Постає питання про запитання

канську зустріч на найвищому рівні наступного місяця. Стає невідомим подальший розвиток справ.

Радяцьким Союзом
Заходом...

Крім того, утримання імперії коштує дорого

імперії дорого коштуватиме Центрові, що втратить підтримку міжнародної громадськості.

«Глоб сид мейл».
Канада.

1

ВРАНЦІ, у невір'ї, зустріє смішного дядька з чималенькою торбою. Розговорилися. Він ішов до сина-курсанта в інший кінець міста. Схвилюваний такий чоловік: ви увіяслете — їм не сиденок тапер дають манну кашу?! А що для молодого здорового хлопця ота манна каша і чорт! Я ж знаю. Я сам там починав. Мене Хрущов скоротив. Ну, нехай... Але ж ми тоді їли не манну кашу! То я оце — підгодовую. І хлопців — теж, він же сам не їстиме, розумієте гордий.

І він побіг назулину, відповивши свою, по-чоловічому неважко споряджену, торбу.

МАННА КАША ДЛЯ КАДЕТА

А для мене весь той день минав під знагом тизої печалі передвечірньої казарми, коли не хочеться говорити. Бо всього на душі так багато...

Стоїш собі в строю і раптом — посмієшся.

Твій товариш, не повертаючи голови, сминає губами, питає: чого ти?

Як йому розкажеш?

Як розкажеш, що згадав ти, всього-нісесого не манна у дитинстві підмітала хату — на віником, а — гусачим крильцем. І це для тебе акрай важливо саме сьогодні. Я саме тут.

Або — твою з гостинцями пригадаєш, але не з тими, що сьогодні, а з тими, що колись — щось там за ланцюгом, у чупарку з "рого переру"...

Дробища, але мабуть, правдиві сенс солдатського строю саме в тім — полігав — тут починає бачити і розуміти значення дробища.

Солдат лишається солдатом поки укладешок це.

Усі інші — просто давно не стояли в строю й не їли манної каші на сиденок.

Вітатин ЖЕЖЕРА.

Фото
Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

«Ілюмінація радіації! Три роки тому, нарадившись з Мінським районом Києва у Дарницькій, а сподівалося, що тут чистіша повітря. А тепер глибоко розчарувалося: шмари диму, аварійні чм, димка, тваринні анкиди в атмосферу. Повітря таке, що задишалося. Що ж воно буде далі? Треба ж бити на сполох!»

О. ЗУБАЛІН, доцент Київського політехнічного інституту.

Що не нажить, а почитає опалювачу в мезі, гіркого гімнуру! І нашому народі ні бажу і в найсирнішій усові. Сміхачам тому й оцяй зміном фотоприсмакати Богдана ПРИЙМАКА. Варту дати, щільною паленою затупачи небосхили. То палячи в Тарнополь автентикалі багаття, а не вному спільному автомобіль колеса. А мешчані розтешивати наповітря будинки, натовпом Іарію над І усміхаючись крізь стіони бадюкор поведкають, що І житловий миски має чудову назву — «Сонячний».

«БУЖЕ» ДАРНИЦІ

ДАРНИЦЯ спраді була мальовничою й екологічно чистою ландшафтною частиною Києва. Минув той час... Тепер у цьому регіоні кільки адміністративних районів столиці України. Під нагіском «сиралізації» все далі відступає колінь чужий сосновий ліс. Ні вчесь, ні вчесь не перестає димі, хімікатів (єдиного свого роду в Союзі), виробничого об'єднання «Хімволокно», ДПХ та інших забруднювачів, не кажучи вже про ТЕЛ. А з боку Харківського митового масину новобудови обкурєт заход по терміній переробці побутових відходів «Енергія». Мисельні жистелі називають його думською. На жаль, це не смолці. Руті, снівчє, хром, мідь, цинк, натрій, вісмут, мідь — це далеко не повний перелік «бухтея» дарованого даринчанам «Енергією». Крім того, разом з димом в атмосферу викидається радіоактивні та інші небезпечні для здоров'я токсиканти.

Послухавши розповіді нерівних підприємств-забруднювачів про те, як «багато» зроблено для поліпшення екологічного стану — і створюється враження, що їм треба давати премії. Але якщо таку премію «примножити», то, буває, важко знайти скільки чистої води.

Брошуємо, навіть після запевнєнь: «вживаються усі заходи» — навіно думати, що завтра або післязавтра ніщо не динітиме.

Звичайно, не можна закрити (та цього ніхто й не домагається), скажімо, Дарницький міськомісний чи хіміко-фармацевтичного об'єднання «Дарниця». Однак відмахнутися від екологічної проблеми не можна.

Київське виробничє об'єднання «Хімволокно» виділяє на природоохоронні заходи мільйони карбованців. Протягом останніх років збудовано ряд філологічних та інших установ. Зведено цех реєрації сирівуючих комплексної очисти концент-

рованих виділень високонних виробництв. Реконструйовано старі очисні споруди. Однак, як визнає заступник начальника виробничого відділу по охороні природи Л. Лімонович, ці заходи ще не дозволили добитися достатнього поліпшення якості атмосферного повітря і додержання гранично допустимих норм викидів.

Не зважає нагадати: норми викидів колінь погоджувалися з спеціалістами підприємств-забруднювачів. Так що не дуже й важко їх дотримуватися. І все ж «стєла» постійно проминається.

Громадянське стурбованість не тільки зловичим мшарам над Дарницею, в її отуванні стоками, що беруть свій початок на Заводі хімікатів. Що буде далі? Цього не знають ні даринчан, ні сам директор заводу О. Нікішенко: «Парламент України ще тільки приймає основні закони економіки. Як працювати? Кому ми належимо? республіці чи Союзу? Хто згоді через відсутність сировини простояють три цехи».

Як розповів заступник головного інженера Заводу хімікатів І. Кочерев, відповідно до програм перепрофілювання підприємства вже введено з експлуатації одиниць екологічно неблагочинних виробництв. Значна увага приділяється зменшенню забрудненості атмосферного повітря, водям, накопиченого ґрунту. Відпрацьовується оптимальний режим ведення технологічного процесу демеркурізації обладнання тощо. Але знову ж таки з різних причин підвищення ефективності природоохоронних заходів дуже відстає від темпів масованих екологічних заходів. Ще й дотепер додержує димових труб запертво давних традицій. Живіт калюжі отруюють землю. Висихають дерева. Хтось хитро придуває — намагає замурувати з залізобетонний панцир (від

людського ока) ще живе русло Дарницького. Тепер колішня річка називається «мєлоканал». А раз канал, то й скидають туди різнє нечистоти. За мірами екологів, тут лише вміст мілі в 40 разів перевищує гранично допустимі норми, руті — в 2,6 разє.

Колісь Юрій Тимошенко (Таранушка) говорив: «Кінець ситі — в Позняках». Він мав на увазі освітлення. А раз канал, то й скидають туди різнє нечистоти. За мірами екологів, тут лише вміст мілі в 40 разів перевищує гранично допустимі норми, руті — в 2,6 разє.

«Бужє» Дарницькі доповнюють промислові підприємства й інших кутків Києва. Та ми не маємо на меті «ворити окуля» всї. Напачи. Спачибі одиниця, які трудяться тут! Важливо тільки при бажанні натопити хату — не спалити її. І самому не вчидати.

Доводиться говорити про це тому, що рівень технологічного навантаження на біосферу по Україні в шість — сім разів перевищує загальносоюзний. В Дарницькому регіоні по катерогенності та іншим сполучах у кілька разів «важчий» за республіканський.

Напрушується сумнів: чи варту змінити ці мішальови карбованці, що виділяються на природоохоронні заходи? Давно навірно не обійдється послати економі-

ні санкції. Зокрема, відшкодування не повинні бути символічними. Бо зараз деяким підприємствам вигідніє заплатити штраф, ніж будувати або ремонтувати очисні споруди. Доцільно, щоб не тільки від штрафів направлялись в бюджет місцевих Рад і використовувались тільки для оздоровлення природи, а не на роздування штатів нерівних напєроторних управлінь.

«Перманентні» заходи справи не зарядити. Потрібно повна зміна виробництва з шкідливими технологіями і відходами на екологічно чисті, вивороження усіх насидів надійних оосини спєрдія, виключаючи замкнуті цикли водопостачання на всіх промислових підприємствах.

За екологічний контроль на думку голів комісії по екології і охороні оточуючого середовища Харківської районної Ради народних депутатів м. Києва А. Медведєва, має бути значно суворішим.

Окремого розгляду заслуговують проблеми викидів. Але не згадати про це важко. Бо на деяких магістралях рівня забруднювачів перевищує допустимі норми в 7—8 разів.

В очі вірзалось, як по вулиці Воронієвській, 3 дитачу колосу хорини чомодоб велєсичан КАМАЗ. Подумалося: чи живе в цьому будинку хто-небудь з тих, хто стурбовує стурбовує по бєлому народу? Таких не внявлює. Чя не тому-то при проєктуванні нових житлових масивів забувають про простих людей?

Мє рашіо автор листа до нашої статті — доцент Київського політехнічного інституту О. Зубалін: «Треба бити на сполох».

Як це не дивно, такої стурбованості не виявляють виключаю обов'язки головного санітарного лікаря санітстанції Дарницького району м. Києва З. Вєнєв. І на нашому районі — стверджує вона, — скріг на екологічній стан нема.

Коментувати не будемо. Гадємо, не зробить наші читачі, особливо ті, хто за службовим становищем не помагає захищати будинок до захисту накопиченого середовища, а значить — і нашого з вами здоров'я.

Володимир ОЛЕГОВИЧЕНКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

ЗАДИШАЄМОСЬ
ОД ДИМУ, А ЗА
ДАНИМИ
САНЕПІД-
СТАНЦІЇ.—
«СКАРГ НЕМА».

Та народи вбереглися — бурхливий злет національного відродження і відновлення історичної справедливості під час перебування яскраво засвідчив це.

Вбереглися і кримські татари, яких безжалісною рукою під охороною автоматиків вивезли в 1944 році в чужі краї. Позбавили батьківщини, лишилися на фізичне і духов-

Я В А

Найскладішим виявилось ставлення державних органів Кримської області до різних рівнів, — яким пропонувалося переселення доведеться доводитися вирішувати безосередньо. Вони опинилися, що називається, під «пересильним вогнем» різних сил. З одного боку татари, отримавши «найкращий» дозвіл, намагаються задоволення своїх законних вимог, з іншого — кримчани, які не хочуть, щоб держава їх проблеми вирішувала за їхній рахунок, і на це не можна не зважати, з третього — і найголовніше — тяжке матеріальна

«ГОРД

у Янгіюлі, що в Узбекистані. Мета організації — відновлення порушених прав і повернення кримських татар на Батьківщину.

— Коли взагалі почався рух за повернення татар додому? Він представлений тільки автеною організацією чи ще й інші?

— Ви знаєте, він і на-
припинявся з моменту на-
сильницького виселення, ко-
ли з'явилися перші відкачі з
тих вагонів, якими яаш на-
род вивозили. Більш широ-
ким він став з кінця п'ятде-
сятих років, коли татари
міняли примусового розселен-

— Я б сказав: жоден! Бо повертаються люди своїм коштом, так само добувають житло, будматеріали. Єдине, що робить влада, це надає нам земельні ділянки, та після багатомісячних клопотань, ходіння по інстанціях

Ми увесь час відчували блокаду з боку влади при придбанні необхідних матеріалів. Нам говорять: бачиш, в якому стані економіка

— Сяжіть, а саомобудні
самозахоплєння переселєнцї
мн земель цє що — ревкці

переселенці, які по-
із незаконно
щодо ввезення
альтернатив
не ігнорують
мог. Крім
принципу «т
тінки», зг
ність кор
тобто тат
ревизиува
відсотків.
співомов
нвіть де
хом не м
життя кра
— Дея
на Украї
пріоритет
татар ви
му на «
— а
боїтеся
же нинді

Верховної Ради УРСР «Про річницю масової депортації кримсько-татарського народу»

18 травня 1990 року минає 46 років з часу трагічної і сумної події — масового вивезення кримськотатарського народу. Верховна Рада Української РСР, підкреслюючи злочинний і незанятий характер цього репресивного акту, заявляє, що а республіці робитиметься все необхідне для відновлення справедливості, організованого повернення і незалежності, створення для громадян усіх національностей, які проживають у Криму, рівних умов для життя та праці. Висловлює впевненість, що тільки спільними діями можна доб'юватись виконання всіх національних та основних сувереного дотримання законності а атмосфері взаємної довіри і дружби між народами, можна повоювати мірою реалізувати права кримськотатарського народу.

18 травня 1990 року, Київ.

просто скаже, що це — проблема, не скаже нічого...

На уваж комплекс кримських проблем є багаті різні точок зору. Серховної і Раді СРСР, яке приєднало і Раді, леда і визнання незалежності, хочоничним репресивних актів проти народів, яких було піддано нахильному релігійному, селенню і забезпечення їхніх прав», у якій говориться, що парламентам «беззастережно застуджує практику насильницького переселення і депортації, що суперечить основним засадам міжнародного права, гуманній природі соціалістичного ладу. Вирішення такої жорстокої загрози, щоб відновити історичну справедливість щодо кримських татар, дипломати ім лівострунну в Крим...»

Від 1990-1991 років 250 мільйонів кримських татар

«А абсолютно ідентична точка зору Верховної Ради УРСР яка передавче розумна компромісна вирішення проблеми: і татарам допомогти, і не викликати міжнаціональних ускладнень в Криму. Бо переселення десятків тисяч татар, — це кошти, будматеріали, інші витрати, на відшкодування яких сьогодні з Центру не надійшло майже нічого, окрім

Сотні тисяч кримських росіян, вірмен, греків, німців, караїмів мають свій погляд на цю подію. Неповоротковий шодо пливів держави, цих органів, способів вирішення проблеми репатріації, налякани ці темпами, кримчани настожують, а подекуди навіть вороже, упередити не зустрівши переселенців. Вони болять уразити і прагматично борються у своєму інтересі, який уже повторюється для них рідним. Почалися конфлікти, вимізу 1989 року продовжила перша криза.

скрута бюджетів, бо Раді. вибачте за майже наламбур, і раді й готові б вирішити всі проблеми, та нема ні коштів, ні землі, яка в Криму належить кому заводимо із союзних відомств, радгоспів-монополістів, курортів — тільки не місцевим органам.

І є кримські татари. Насьогодні в Криму більше як

100 тисяч переселенців, яких вивозили до місць колоніального примусового розселення і поліцейських в Батьківщині. Змушували до примусового «визволення» неврівноважених на вузлах скромних пожитків, на доплату агітаційним групам і організаціям, воїни вирішили постійно захищати права самогубиць. Завдяки цьому вдалося попередити виконання намісту в містечках, під містами і селами самобуду на захист життя і здоров'я, а також врятувати життя святої милої роки татар на кілька днів за допомогою містечка, не обійшлося без конфліктів, закладу, який вдалося з допомогою містечка зупинити. Знання породило протидію. Знання охолодило пристрасть та незабаром приїде несамостійно. Криму. Знання історії та представників кримсько-татарських переселенців та радянських організацій захищати їх кілька

ОТЖЕ — перша то-
ка зору. Сінаве
КАДИРОВ, чле-
штабу по перес-
ленню кримськ
татар, створеного у лип-
нижого року в Сімфероп-
лі Представляє Організа-
ціонального руху кримсь-
ких татар, що виникла
1989 році на п'ятій всеко-
ній нараді ініціативних гру-

КРИМ

Национальний рух в Криму єдиний, але є різні течії. Є організація «Национальный рух крымских татар», яку очолює Юрія Аманов, товариства «Крим «Ветерани»» («Спілчівники») та ін. Я, наприклад, належу до організації, але не вчинила за всю свою торжю жоаного екстремізму, якого чн терористичного характеру. Ми готові до самопожертви вважало, що наша сила і вважало слабкості. Це єдиний правильний вихід з нашої ситуації.

— Чя є в Криму тани м
цеві органи влади, які з
зумінням поставились б
проблем татар і пішли їм
зустріч, конкретно допо
ли, зважачи на те, що
1944 року репресивні і
законні?

— Спілкуючись з протавинками влади, я жодного разу не чув, щоб сказало: «Ні», та коли ми їм пропонуємо реально щось вирішити в межах їхньої компетенції, вони не можуть. Існують певні закони, які не можна називати освіченими законами. Наприклад, попереселенців на уродженців неуродженців в Криму. Пропонували їм переселитися в Криму сьогодні, завтра, післязавтра, але ніяк не напругу залежить від того, чи народився чи не народився твій або твої батьки в Криму. Ми змушені дотримуватися ліч довідок, щось комуś доводити...

п — А скільки переселенців

СЬКИХ

— Поясніть, будь ласка, адже це протиприродно, коня породжує коня бе коня...
— Уявіть картину: їжджася переселення, зидити свій будинок, а в коний живуть люди. Там їжджася коний продає усе — поїзку, у зв'язку з масовим переленням упав, — а тут зго: за жалюгідну хатню «домлять» астрономічну ну. Це Його будинок, їжджася відібрав силочиці, не їжджася тивши ніякої компенсації, тут така ситуація...

Звісно, людина може бити по заводному, вчинити жуть бути непередбаченим. Щоб цього не сталося, не пішла ланцюгова реакція конфліктів, щоб не дати дії приводу звинуватити в стабілізації обстановки населення і застосуванні інших репресивні дії, ми йшли йти на самогуб, на мозаїкування земель, значи, що порушуємо закон

— Однак конфлікти в
кають... А як ви стави
до того, що деякі рех
Криму, зокрема Півде
берег, перенаселені і
справді ніде взяти земел
переселення?

ну нонд
pool? У
роф-на
рез-на
мільйон
ня, нез
положе
рять п
самови
залекни
цього н
10 млн

— А
нетатир
Криму,
автоно
ній осм

І
Прав
депо
татар
у
ві —
ного н
ших н
жить в
мокра
ститу
ації
длинн
во на
освіт

Д
лова
облрад
ці млі

— І
йняти
облрад
ну деп
му?

Другий складишні потреби географіччю, кр право и риторичні у якій ф номію і округу? П ко зазнач Кримська радянсько довою і о, а и терито кою. Тобт исть Кри татар, Кр цілісної області. Е 20-ті адм було шіс ких, два і ских і с національні татарських йоїми б штинським підпорядк міській ад територі

ГОЛОС України

алі аважаяю, що
нема, а є лю-
таються додому
ро засланця. А
р запитання, то
впадку потрібні
і пропозиції, а
ня наших ай-
го, тут і досі діє
званої «процен-
р з якою чисель-
ного населення,
не поаянина пе-
напринлад. 40
е — ганебно і
на те, щоб ми
кратичним шля-
м аплівзати на

політичні сили виступають за право кримських татар, що вони в Київі не мають підхід міжнародній.

— Як позитивний акт у відношенні державності півострова у формі Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки.

— Кримсьної, а не Кримсь-но-Татарської?..

— Я сказав чітко: відновлення державності у тому англії, який існував. Ми дого, уааїно і глибоко, із залученням значних інтелектуальних сил аналізи цю проблему, історію, соціальні і правові аспекти і дійшли висновку: Кримська республіка ніколи не була національною.

— Щодо відновлення автономії в Криму є кілька історичних аспектів: можна починати відновлення з ханства Гірейів, з 1821 року, коли була створена міжнародна автономна республіка

ного та званого принципу «коренізації», коли ми чітко визначилися, на якому посту- має бути татарин, росіянин, українця? Але ж сьогодні життя зовсім інше, діють де- мократичні механізми, і об- рання на посади залежить тільки від ділових і політич- них якостей людини, а не від національної приналеж- ності.

Кримська автономія дасть можливість реалізувати свої національні права всім народам, які населяють Крим. Адже поділ існувала величезна автономія в Криму, то на цій території існували національні кримсько-татарські райони. То чому б нам і сьогодні не піти таким шляхом, щоб були у нас і татарські, і німецькі, і єврейські райони?

— А якісь консультації зустрічі, обговорення самого механізму повернення і розселення татар з їхніми представниками у вас будуть?

— Всі структури області — і партійні, і радницькі — досить тісно співпрацюють із примісько-табаським населенням. Ми пішли на те, що один із заступників голови обласного комітету має займатися тільки цією проблемою, а не мати компетентний штат. Нами створено як структурний підрозділ спеціальний комітет у справах депортованих народів при обласному комітеті. Жодне засідання депутатів не містить об'єднань з питань гармонізації між національними віддінами не проходить, щоб не торнутися цієї проблеми.

— Яку все-таки конкретну допомогу було надано?

— Близько ста тисяч кримських татар сьогодні живуть і працюють у Кримській області, діти вчиться, а ховуються. Це тут можна ще додати? Без влади це зробити неможливо. І дуже добре, що Л. Кравчук у дусі сесії сказав, що неспублісман повинен пояснювати чому це проблема. Це дуже важливо. Ми розуміємо складний стан економіки республіки, але якщо не можна допомогти нам ззовні, то можна хоч у нас менше забирати.

Згодом, перебуваючи в Кореїзі, а також татарських переселенців біля Ялти, я дізнався від голови Ялтинського міськанкомом В. Сучава, що 5 мільйонів наробованія, які асе-таки на ділиши до бюджету області були пушені на реконструкцію підприємства будиноструї, що в часом нагарили їхні потенціали і зменшили асе-бажачого будматеріалами, принцип, в таких умовах нерушій діяє. Але, що робити?

з'являючись під час своєї роботи в сім'ях кримських татар, які змушені щорічно протримати в концтаборі, і кримчанам, які вбачають у переселення «гальма» для вирішення своїх проблем? Над чим миттєво підняв у Криму і справді став працювати і працювати всім разом. Тим більше, що кримчани 20 січня 1991 року референдумом остаточно визначили свою точку зору — відновити власну державність у формі Кримської Автономії Радянської Соціалістичної Республіки на територіальному оснoві, а який знайдеться місце всім народам цієї острова.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент
«Голосу України».

Детальніше про те, що конкретно робиться для задоволення вимог кримськотатарських ереселенців, розповідає Микола Шуєгз, голова Комісії Верховної Ради УРСР з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин:

— Заява парламенту від 18 травня минулого року про суму річної репресії проти кримських татар — перша ка плані найближчого законодавчого републіканського органу політики оцінка найтрагічніших подій. Верховна Рада України однозначно за судилою репресії проти цілого народу і виступила за відновлення історичної справедливості, за асесбучу допомогу переселенцям, за анрішення всіх міжнаціональних проблем Криму та України не порушуючи праа будь-якого народу.

На жаль, далі справи пішли гірше. Ке була стаорен

— Офіційна точка зору

РОБОТИ — НЕПОЧАТИЙ КРАЙ

оярема парламентська комісія з міжнародних питань. Сьогодні існує лише айдіа підкомісії з кількох членів, яку очолює депутат І. Манедонський. Цього для республіки, де проживають 14 мільйонів неукраїнців, звичайно, замало. Не був створений і Державний комітет з питань національності. Раді Міністрів, голова якої ахочив би до уряду.

— А матеріальна допомога кримським татарам кадеється?

— Мня в цьому питанні за-
маємо принципову позицію.
Оскільки насильницьке пере-
селення татар відбулося тоді,
коли Крим належав РРФСР,
і сьогодні ця проблема має
міжреспубліканський харак-
тер, то ми вважаємо, що ф-
написувати програму поверне-
ня репресованого народу на
Батьківщину має союзний
уряд. На це йому було адми-
ністративно й фінансово
дано й пошти. З яких мн.

жаль, майже нічого не отримали. Все поки що на наших руках.

Ще, занаймаю, не означає, що республіка усадується на допоміжні кримським татарам. Наприклад, 21 січня 1991 року Президія Ради Міністрів УРСР прийняла постанову «Про державну програму розвитку української мови та мова інших національностей». До 2000 року на її виконання виділено 450 мільйонів національних гривень на розвиток мови, культури, освіти кримських татар.

Однак, повторюю, не умовляю, коли скрізь так загострилися міжнаціональні відносини, і на Україні потрібні зберегти мир між народами, які її населяють, цього замало. Політика міжнаціональних відносин — і дієвісі на залишкоаому принципі фінансування. Це — непроститимемо.

(Наш пор.)

(Нам нор.)

— Роздуми читач

ЯКОЮ БУТИ АВТОНОМІЇ РЕАБІЛІТОВАНОГО НАРОДУ

Сьогодні вже ні в кого ні
випадку заперечення прав
кримських татар повернутися
до Криму і обов'язок органів
державної влади – забезпечити
сприятливі умови для
повернення, проте, у разі
настання двомая суттєвими
механізмами. Паршин в Криму
проживає інші близько 2
мільйони чоловік, якінадають
заселення площі області і
на необхідності кошта. Другий
кримський татарський
Конгрес (Кримсько-татарський
автономії) у формі відомлення
Кримсько-Татарської Автономної
Республіки Соціалістичної
Республіки.

У першому випадку проблема
Криму – це питання звільнення
земель, якінадають відомлення
республіканського (Україна)
або союзного бюджету за
ні кошти, що, очевидно, і трі
бує зробити. Це і нормою для
будови міської держави

Другий момент набавлення статусу мій пошуку детального історико-географічного аналізу. Безперечно, кримські татари мають право на свою національно-територіальну автономію. Проте у мій дослідженнях не йдеться про націоналістичні погляди, а про націоналістичні погляди на націоналістичні погляди. Паризька війна є свідченням, що колишні кримські татарські АРСР була етнічно-релігійною автономією, побудованою за територіальними ознаками. Територіальні ознаки. Тобто це була автономія Криму, а не кримськості Криму, Криму як своєрідної цілісної історико-географічної одиниці. Кримські татарські 20-міліонністативних районів було створено кримськостативних, де німецьких, дає сучасних і один український

ціональний район. Кримські татарськими національними районами були: Судакський; Алуштинський (нині територіально підпорядкований Алуштинському міськраді); Ялтинський (нині територіально підпорядкований

Ялтинській міськраді); Балецький (інші частини територіально підпорядковані Севастопольській міськраді Фотіальській (центром цього району був Албат — нині смт Куйбишево Бахчисарайського району); Бахчисарайській. У 1934 році із 832 тисяч чоловік населення Криму тільки 25,3 відсотка становили кримські татари.

[illegible]

місцеві жителі. Центром округу стали в 6 Феодосії. Пропонується територію тісно зв'язати з історією кримських татар. Тут розташоване місто Старий Крим (колишній Солхат — перша столиця Кримського ханства), — Феодосію планувалося перетворити на останній кримський хан Шагі-Гірей I. Включення до складу округу міст Алуштин та Ялти в таких умовах надійшло, бо функціонування сформованого тут рекреаційного господарського комплексу всесюжного значення вийшло б у суперечність із завданням кримсько-татарського наці-

иального будівництва. Питання про приєднання до автономії округу цих міст, а також Бахчисарейського району, очевидно, слід вважати вирішеним з перспективи. Недоцільно також створення автономії форми автономної області, оскільки довелося б тоді перетворювати Кримську область на край. Це якщо, звичайно, там не відновиться державність.

Одним із головних пріоритетів у сучасній громадянській політичній та культурно-освітній діяльності в Криму та Україні загальні повинні стосовно розв'язання проблеми релігійного та зміцнення добросусідських відносин між кримськими татарами та основним населенням Криму, зокрема українцями. Адже існує потреба в налагодженні зв'язків між кримськими татарами на території українського Причорномор'я зокрема безпід прикладів їх мовного і взаємодоброзачинливих співізнатків. Зокрема, українською мовою користувальським колом привертати увагу до цієї теми у засобах масової комунікації, зокрема, в політичних інтерв'юх, або колишніх 1675 році в кримсько-татарській улусній лютувалі смертності в бубонічній чумі, кошовий амаи Іван Сірко дозволив кримським татарам оселитись заповідних землях.

Кримські татари не мають своєї національно-територіальної автономії в межах СРБ, або державності і національної територіальної автономії під владою мажоритарного Союзу РСР. Вони заваршаним автономістичним процесу корінного населення півострова: кимерійдія — сфівіа — половців — «криміанів», що привів до формування на кримсько-татарського етнісу. Він має право на власну

Іван РОВЕНЧАК,
дійсний член Географіч-
ного товариства Украї-
ни.
Львів.

TAP

тацію на півост-

е, дійсно, бут
му населенню
првгне сьогодні
Іктернаціональ
е іше питання
і права люднин
аються. Права
авній перебудо-

інтетне як корін
ння, але доля ін
в напряду заде
го, наскільки де
о буде нова Кон
ієї ж Кримської
а кожним грома
зберігатися пра
мову, культуру

ТА точка зору
гойд ГРАЧ, друг
й секретар крим
ного обкому Ком
партії України, го
татської комісії
питань гармоніза
ціальних відносин
розцінює при
сєією Кримської
іклації про змі
ого статусу Крм

ЙОГО
ВИСТЕЖУВАЛИ
ЗА ВСІМА
ПРАВИЛАМИ
РОЗШУКОВОЇ
СЛУЖБИ.
ТИЖДЕНЬ
ВИВЧАЛИ
МАРШРУТИ,
ОТОЧЕННЯ,
КОНТАКТИ.
«БРАТИ»
ВИРІШИЛИ
ВДОМА. УСПІХ
ЗАЛЕЖАВ ВІД
РАПТОВОСТІ.

БЕЗЗІСЛОВ'Я ПЕРЕНІС

«Група захоплення» виступала з міліцейською «кузницею» та цивільних «жигулей» і розділилася на дві команди. Перші, ховаючись у високій кукурудзі, притиснувшись до стіни біля боку городів. Другі рушили в наступ через ворота. «Ну, здається, тепер не втече», — дозволили собі розслабитися старший групи, коли усякіся на операції тісним кільцем оточили хату. — «Відчайтеся». «Чубов» наче вмерло. На ступіні жодних ознак життя. Навіть нес зачався у будинок, хоча прибув! зухвало тупцювали в зоні його ланцюга.

Ой, дивіться, скільки міліції показувало, — як на грех, з'явився й небезпак свідки.

Та то знов приїхали Володую до матері забирати. Видно, таки виграла суд... — просвітляла публіку компетентна судиця.

Іде за шаркарями хлоп'ям, як за злодіями! Тхку ти... — оцила бобову говістку атакуючих стара бабця. — Краще, хлопці, пошукати, хто до мене в погріб лаєть.

«Хлопці» спішно ретировалися по машинах: операція провадилася й цього разу. Смішні дорослі! Бабю Ягою люблять. А де вона? Скільки жмені Волода на світі (а живе він уже багато років після рани), хоча б раз та страшна баба з'явилася. Ні, найбільше Волода боїться маму. «Ну чого вона ходить за мною, чого причепилася. Боже, — складає руки на груди, як змалку вчила набожна бабуся, — зроби так, щоб маму не розлюбитися, мене, не носила гостинців...»

шувач: дарма, скільки коштує! Іде дружина асиста доругу перебігти, від району до стілки розкалобати всіх матерських слівми. Він завіз й Володу до об'єкту в судді Верховного Суду: з ночі чекали на прийом. Хлоп'я аж падало від утоми. Зате хай бачуть, як хлопець, до нього гетьється. Побачили. Це й згасла прочитали: ви б до зоопарку сина повели, а не по канцелярії з ним сидиш. Буз і в кімнаті редакції. Розчарувався: не жмені, писали, людям вони домагаються. Навіть не заохотили послушати мамину пляну, на яку він записав Маріну Істерку. А він так старався! І «завести» того дня (вечері треба було віддати позичений магнітофон).

Ничого, синку. Все одно тебе не віддам. Пляни ти стережись мамі.

А як зустрістись? Марія Василівна, виграних в суді, поминала тактику. Вперше за рік з'явився в школі не з гостинцями, а з... судовою юнацією. Поки та читала директорці папір, Марія схопила сина в обережок, як торбину з цукерками і до машини. Волода — в кришці школярки й ї собі зарепетував, через двір, апліки поклали на вулицю. «Дітей крадуть», — похемсьалося директорка з непристойним, апліки розгубилися. З дороги люди біжать. Полосканий фуражир, як тайфана, а з ним і в руках... юнаційний момент батько нагодує (душа, як чула, кинула роботу і погнала машинку до школи), апліки вчепитися за Володимира.

Відай, — і тигне до себе. Марія руки не відпускате.

Ти віддай!

Зопалу сина ледь не роздереть. Добре, директорка отримала, кинула м'якнє. Дони бачило возив хлопця по ліварнях і іштучках, мати бігла до кабінету. Нодло аплікували від переляку, мама шукала... надійшого судювання. Що з тієї жінки ізти, вона й сама зовсім не знаертотомилла від крику. От якби дужий чоловік, в це краще да... Але й ціла грува, як відомо (читай вище. Ах!) не зуміла виконати рішення суду. Тільки й того, що «протвиник» потриво пильність. Тепер і зовсім не підійти до сина. Волода є і нате його немає. Де-юре він її: ось і папери стверджують, з печатками й підписами. Бесе, як належить. А де-факто? Син хоч і неаконо, але такі батьки.

А й справди, чий він, Володе? Чий його дитини, яких доля оберегла від сіриств, але покарала такою ось любовою? З покинутими напризволяще арозуміти: то нате спільне роу і парафія Дитячого фонду. Мають опікувати і ті, в кого «вихователі» по-завбаво батьківських прав, апліки. Тільки чому ж ці дити парадоксально нічн?

Спеціально не називаю прізвищ своїх героїв: на їхніх лі-

відтовкував матір. Картинка непадула напліла всьїх дорозі, а не «встановлення справедливості», як трантувати П'єтто. Непадув він, мабуть, що іштучку так падували, що вона... заховалася від обох під лямком у еудіни. Витягли, як кошеня, щоб знову любови, вишарили, переконувати, шукати.

Знаєте, ким я хочу бути? — зашпала семірична Оксанка «обити мого чергового відрадіжника на це ж тему. — Сиротю. Гуляла б із дитини на вулиці, ніхто б мене не ховав у шафі. А вихователю читала б казки.

Я натякнула (обережно, щоб не травмувати) батькам про дочку-мрій. Гадате, після цього зрозуміли, не писав за ілюстраціями «Казки», а намагався розповісти про дитини, як відмовляв свого часу студенту, який відмовився від абортів. Мама тек по-лілася спогадами. І тек про Оксану.

Андрійка відважливий батько вніс сонного з палати кримського санаторію, куди мама привезла його відпочити після важкої операції. (У нього, виявляється, був свій погляд на місце відпочинку). Ще детективний історик Романов за нього виступав. Його «зіяння» з покла дава батька: кривий і хрепцю. (Вартова-бабуся в суді ному куте заохотила знову повідо про мітарств доньки й окута). Трохи відхилилася від класичної схеми історії Романов: за нього виступав батько з бабусею (до речі, власною матір'ю).

Перманентна ворожечка не приривала ні поспішати, ні об'ясняти. Тим більше людей, які мають спільну точку прикладання найкращих, найвищих почуттів. Тому, всупереч народній мудрості, яка намагався виправдати «мілітаристські» нахили членів кошикової пошукової союзу: «Від любові до неавасті — один крок», в нашій історії більше цікавить, яка відьмля пролягла між любов'ю і Лобовою.

Хай дарують мене «святотатство» і Іван Михайлович, і Марія Василівна (проніх) знову, як завжди, звернули до редакції з аналітичним проханням: — а ще мотнували під час розшування, що не заохотили знову звернутися до редакції та потенційні батьки-зайовники: не любов до дітей княди їх у бій, а емоційна заохотили. Навищий прова Любові — в намаганні творити благо, навіть настановили на гордо власній діст. Благо ж не б призначене не ворогом — дитині! Пі спокій і шастя — понад усі аміції! і дрібні неадапти. Поіри неадапти. Смішні, обставини Володі. Оксанки, Андрійки мають право на безжурне дитинство. І заохотили знову, ми, де переривати на лояльність до таті і мамі, не зпівнає щоденною наукою неадапти, нічому ж неадапти. Смішні молитва. До справжньої Любові нею дорога. Протеї нею дога-това навчє, як подати погорта. Знову тільки. Вже знову і шанс виграти і програли. В дтєй альтернативі немає: вони завжди переможли.

Важко не зрозуміти? Шкода.

Отож, ви не за мене? — запитав на прощання Іван Михайлович.

Отож, ви не хочете повернути Володо? — запала-рила Марія Василівна.

Немає тільки. Вже знову суд заборонив з любові плодити діти!

Людмила КОХАНЕЦЬ, спеціальний кореспондент «Голосу України». Фото Олександра ВАЛЕНКА.

ДВОЧІЙ «ЗНАЙМО»...

Мов вибухом бомби виявилось для мене повідомлення про сенсаційну подію, яка сталася в акційній футбольній команді «Нива» (Баршівська). Посудіть самі, Іноким виникла велика скам'янка через те, що лише один гравець збирається змінити клубну прописку. А тут одразу десь з'явився спортивний разом з головним тренером Миколою Богданенком написали заяву про звільнення.

— І куди ж ви збираєтесь? — запитав капітана команди Тетяну Наумову?

— Дістали запрошення з міст Рамеєнського, що в Московській області. Зарплату там пообіцяли пристойну — 300 карбованців. А ще — турпоїздки, хороші умови для тренувань і поїздки за кордон. До того ж, переходимо разом із нашим тренером, цінуємо і якому довіряємо.

— Таю, а що ж підістало нуло нас до такого рішучого кроку?

Оте рішення, повірте, зріло не один день. Виникли саме так нас спонукала на самостійну відсутність елементарних умов для тренувань, побутова невідповідність. Ось уже протягом двох сезонів (до речі, переможців «Ниви» — перше місце в профспілково-чемпіонаті країни 1989 року і «золото» офіційної першості Радянського Союзу 1990 року) ми чумо самі лише обіймали. Але й досі не маємо автобусів. На тренування, які змушували проводити в різних куточках Київщини, дістаємося електричними. Замість п'яти кілометрів готельного типу одержали три. В них частіше ночує вся команда, бо заняття і матчі в Баршівці закінчувалися пізно і на київську електричку дізяться не встигали.

Лише торік, у січні, у нас утворився клуб. А перші чотири отримували мізерну зарплату. Найбільша була в мене — 90 карбованців, бо маю велику сім'ю. Репти задовольнялися сумами 50—70 карбованців. Преміальних, як ніхто напалак. І от є клуб, на який ми покладали великі надії. Нам визначили зарплату по 300 карбованців. Але на початку заборонили виплачувати стільки. Хоча в інших — не чемпіонських командах — платять більше. Нам, зрозуміти, було дуже прикро, бо своєю грою ми змушували на шпарту.

Дійшло до того, що з нас навіть вимагали гроші (по 180 карбованців) за кошту подорожувати на спеціальних автобусах. Проте, і це при тому, що коштів ледве вистачало на зарплату та поїздки на наглядні зустрічі. Змушені були тренуватися в селі, на полі, де паслася худоба. В інших випадках тренер доводився провести заняття в ірпелі, Віннограді, Нілька разів нас пускали на Республіканський стадіон, коментували якого з нашим спонсором, і за це йому списали.

З потоку повідомлень

СУДІВСЬКА КОМІСІЯ УЄФА назвала переміжців вбріткі, яких доводилося обслуговувати чергові відбіркові матчі чемпіонату континенту та матчі збірної України. На зустріч київського «Динамо» з іспанською «Барселона» призначені Сайм (Шотландія) та Петрович (Югославія), відбулося ЗАСІДАННЯ виконавчого Федералу футболу України. На цьому розібралися ряд організаційних питань. Зокрема, яким президент визначив строк проведення установчої конференції Федерації футболу республіки. Датою названо 6 березня.

Футбол

Так тривало протягом першого кола. Під час перерви ми сиділи в Баршівці, навіть Іноким голоді.

Зустріч з керишанками було досить. Директор агрокомбінату «Грубіж» (нашого головного спонсора) Дмитро Андрійович Маленко, інші впливові люди на словах не відмовили ні в чому. Але на ділі все стояло на місці. Щоправда, вже пізніше дозволити тренуватися на стадіоні в Баршівці.

Але шпиром не вшух. Зарплату і премії доводилось буквально вивирати. В результаті нас обурили. За перемогу в фінальному матчі пообіцяли премії по 500 карбованців. Якщо до неї додати гроші, зароблені на виїзді в другий кола чемпіонату, то вийшло б близько 1200 карбованців. Але виплатили по 700...

Зрозуміло, у ставленні до ситуації капітана та її подруг багато емоцій. Тому цікаво було почути й інші думки.

— Для мене ця історія, як сніг на голову, — сказав голова Київського обласного футбольного клубу Григорій Онуф. Богданенко не підсмавав нас і працівників обласної Федерації футболу до команди. Знаю, що в «Ниві» слід провести ретельну фінансову перевірку. Документи, щоправда, недавно отримали. Але про щось суттєве говорити поки не можемо. Слово тут мають сказати фанати. Крім ситуації, як на мене, ще можна вартувати. Я запропонував Тетяні Наумовій та її подрузі зустрітись на тому тижні і спробувати знайти спільну мову.

Як бачимо, проблем залишається чимало. Є багато запитів, зокрема до Федерації футболу УРСР. Як її ставлення до всього цього? І ще одне. Як сталося, що напередодні віртуального матчу чемпіонату СРСР між баршівцями і московською командою «Серп і молот» з «Ниви» до київського «Динамо» переїхали провідні гравці — воротарі Валентина Савченко та Наталія Рибченко, півзахисники, гравець збірної країни Галина Приходко, нападники Людмила Поколотко?

І останнє. Ніколи писався цей матеріал, був-вже телефонувала Микола Богданенко й уточню, що звільнився з «Ниви» за станом здоров'я. Проте, ніхто не надіслав в збірні СРСР (які в другий тренер), а до Рамеєнського... не збирається. Це не переконливо, що отастаннє його рішення?

Отже, в ця історія, яка ще, з усього видного, не завершена, є чимало незрозумілого. Тому зачехлю з висновками.

Виктор ВРАНЦЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Якщо Ви розмірковуєте над питанням

ЩО РОБИТИ? —

то в 1991 році Ми пропонуємо Вам підвищити свій професіоналізм, прагнучи досвідити рівня світової

КУЛЬТУРИ в галузі інформаційних технологій.

ДЕМОНСТРАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИЙ ЦЕНТР

COMPUTERLAND

в 1991 році пропонує слідувати навчальні програми і курси для професіоналів:

- OS/2 - PS/2
- Локальні мережі фірми Novell
- Розподілені системи для багатьох використовувачів
- ОС UNIX для персональних ЕОМ
- Настільні видавничі системи

АМІВІ — ВЕРСІЯ

КВІТІМ — ГРАФІКА

АНДІВІ — МЕРЕЖА

ВЕРСІЯ — КВІТІМ

АНДІВІ — ГРАФІКА

Тривалість одного курсу 1,5 — 2 тижні. Особам, які прослухали курс, видається сертифікат міжнародного зразка.

252010, Київ-10,
вул. Січового повстання 13

290-74-31

Спільне радянсько-вистрійське підприємство «Інтермірко» пропонує на українському ринку

ПРОФЕСІЙНІ

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧІ СИСТЕМИ.

Наші системи — це революційна технологія для нової епохи!

Наші системи базуються на персональних ЕОМ із стандартними форматами запису даних: шрифти, файли, програмне забезпечення XEROX, Ventura Publisher, оригінальний каталог шрифтів Xerox FontServer.

Наші системи забезпечують:

- весь технологічний процес набору, макетування, верстки і тиражування матеріалів до формату А3 включно
- широкий вибір шрифтів на українській, російській і латинській основі
- надійність і швидкість роботи
- різке скорочення площі виробничих приміщень і робочого часу
- абсолютну здатність творчої активності і прекрасного шрифтового оформлення

Поряд з повстаннями системи «Інтермірко» забезпечують:

- комплексні пуско-налагоджувальні роботи, сервіс і експлуатаційні та післягарантійні періоди
- запчастини і виробничі матеріали
- автоматизовані системи шрифтів, картриджів і оцифровку будь-якого рисованого шрифту
- формне обладнання, офісні друкарські машини, факсифаксони і різноманітне обладнання.

Приблизний редакційно-видавничий системи «Інтермірко», наші клієнти відіють у відповідний світ майбутнього дня!

«Інтермірко» готове зустрітись із зацікавленими клієнтами за адресою:

Національний центр маси розробки СІ «ІНТЕРМІРКО»
252013, м. Київ-13, вул. Вулиця, 13. Тел.: 296-43-43. Тел.факс: (044) 296-17-31

АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО «ІДЕЯ»
ПРОПОНУЄ
сервіс фірми CANON
NP-1215.

До ваших послуг —
чудова якість,
висока надійність,
простота у поводженні.

СПЕЦИФІКАЦІЯ:

• максимальний формат оригіналу — А3;

• формат копій — від А6 до А3;

• швидкість копіювання — 15 копій за хв. (А4);

• перша копія — через 10 сек;

• чісло одночасно копій, що знімаються — 1—99;

• автоматична і ручна подача паперу.

Видатковий матеріал до «CANON NP-1215» у необхідній кількості.

АДРЕСА: 220004,
Міськ-4, вул. Суха, 7
(станція метро «Фрунзєвська»).

ТЕЛ.: (8-0172) 20-56-96,
33-77-75.

ФАКС: (8-0172) 20-56-96.

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ ЦЕНТР
«СЕНС».

ВЕРЕС ЗАЦВІТАЄ ВОСЕНИ

Той день запам'ятався надого... Офіційна ідеологія репортувала про інтернаціоналізацію, чи точніше — русифікацію, а в Гончаревій оселі, що на Печерську, відкрився англійський національний мистецтва. Реакція керівництва республіки була миттєвою: виключення з партії, зв'язки «націоналістичного», вимога здати експонатів... Домогені суперінтернаціоналісти швидко розправилися з юнінгом, що відстоював рідну мову, рідні традиції. Що ж, інквізиції ніколи не милували свідків.

Еретик — це слово, мабуть, найбільше підходить до неординарної постаті Івана Макаровича Гончара, про чий заслуги ми лише недавно почали говорити вголос. Та що ми! Навіть наша рідна мова була змушена визнати його як подумку дуже значущу для культури. Платваренник цьому — присудження майстрові Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка. Факт сам собою дива неордinary, бо, на жаль, текст фантасії справ, дельбильного, визнають після смерті. Прикладом насамперед Василя Стуса, Григорія Тютюнника, Сергія Параджанова...

Перехрест довелося багато. Проте вистава. Не піддався ідеологічній анафемі. Там і залишилися справжнім українським інтелектуалом. А мусай ді і по сей день. Як спамування всього того, що відбувається

з нами, українцями. Однадцять років відіграв, моя томи чвертьстолітньої історії з тисемним вранням відвідувачів, — засвідчуюче це.

Богатіший матеріалом, юний збірка Іван Макарович, цікавиться на лише в республіці. Незабаром канадські бізнесмени видаватимуть Гончареві етнографічні дослідження, які

добиймо зібрані в п'ятистах фотографіях.

Іван Макарович не тільки етнограф. Його скульптурна галерея багата й розмірами: пам'ятники Максимові Горькому в Ялті, Тарасові Шевченку в Яготині, Катерині Білокур у її рідній Богданівці, Іванові Гонти в Гончарівці, поблизь Могилеву Подільського. А ще й скульп-

турні портрети, живописні полотна.

Всімдесять років, кажути, — осіння доба. Але й восени зацвітає верес. Тож зичимо Вам, Іване Макаровичу, міцного здоров'я і творчої насити на могок літ!

Надія ПОТУЛЬНИЦЬКА.

Фото Ігора ЯЦЬКОГО.

ПОГОДА

25—26 січня на більшій частині території України невеликі опади, переважно у вигляді снігу, слабка курортна, окрім Вінер північно-західний, 7—12, місцями мороз, 15—20 метрів на секунду. Температури повітря від 4 морозу до 4 градусів тепла.

По Києву та області сьогодні очікується мінлива хмарність, ввечері місцями невеликий сніг, вітер північно-західний, 17—12 метрів на секунду, температура 0—5 градусів морозу.

— Йду за часом, як за пуглом

СПОДІВАЙСЯ НА САМОГО СЕБЕ

З 20-х РОКІВ І ПО
СЬОГОДНІШНІЙ
ДЕНЬ Я БУВ
ЖИВИМ
СВІДКОМ
СТРАШНОЇ
РУЙНАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
КУЛЬТУРИ ЯК
ЧУЖИНЦЯМИ.
ТАК І
ДОМОРОЩЕ-
НИМИ
ЯНИЧАРАМИ.

Наша рідна українська мова — це основа нашої безмежної багатоти культурної іє наш дух, наш носієм, наша душа, наша пісня, який світ дав найвищу оцінку.

Врешті-решт — це ми. Зникає мова, зникає нація. За довгі роки повнозвонч України II суцільна, особливо Росією й Польщею, нації культури духовності завдало тяжких рани. Белавно шина український дух і тоталітарний режим, починаючи з правління «батьки усіх чарів» і «уєві народів».

З 20-х років і по сьогоднішній день я був живим свідком страшної руйнації національної культури як мужиками, так і дохорощеними пишавцями Руйнувальці наші безлічні святині, пам'ятки української біблотеки, безжалібно антикварна рідна мова з державних установ, середніх і вищих навчальних закладів. Являк «націоналістична» відрава чіплявся кожному лише за те, що розмовляв рідною мовою. Вислідом такої «інтернаціоналізації» наш народ вкривався, був позбавлений знань про власну історію, культуру. Являк на словах за інерцією трималося рідне слово, то міста безжалібно русифікувалися і денационалізувалися. Українська культура з року у рік занепадала.

Везина Вітчизняна війна принесла для неї ще більше лиха. Для просвічених русифікації тривало наважене рішення народу. Це з новачків літ я був нашою швидко сироткою, людина, і цюбою переживав таке становище, з яким не міг занітихся, а тому завжди чувся одній найбільшій нагоді про тидати йому. Це на фронті, я дав собі клятву: як тільки залишуся живим, то всі свої сили, енергію та кошти

використаю для створення такого осередку нашої мистецької, а підтак і духовної культури. Це можна було б відкрити українцям очі на багатства нашого дому.

І от чудом уціліл, повернувшись з фронту. І поглиблені роки подорожі по всій Україні з метою планування, збирання та дослідження зразків української мистецької, пошуків культури. За 35 років мандрівок я зібрав багату колекцію, створив довший музей, який став потім найважливішим національним музеєм України.

Цей домашній музей зграв для України, як на мене, неординарну роль. Тисячі людей уперше в житті дивилися на те, що вже здається, було нашим втраченом і забутом. Дивилися й замишлялись, у багатьох з них прокинулася національна гідність.

І цей же музей дав бага то цінного. Перш за все — нашою музею на думку створити Товариство охорони пам'яток української культури. І насамперед рідної мови, як найголовнішого пам'ятника культури. Ідею відродження нашого етносу, наших безмежних багатих поетичних значень і традицій, які йдуть із глибини віків: величезних пещер, козацьких, щедріх, республік, купальських традицій, обичаївних тощо.

Та на превеликий жаль, мій музей щодо тогочасної несправдливості. Мова стало формальною організацією, як і багато інших. У ньому зійшли прихильники рідного роду відставники та денационалізовані люди, які мучою спільного з нашою мовою не мали, а віднаслідкували про що сталися до неї. Підтвердження цьому — безрешидне руйнування наших святинь, денационалізація на

родної творчості, русифікація шкільної.

Мені довелося побувати на одному із засідань товариства. Там майже не розмовляло рідною мовою. Отже, про яке руйнування культури можна було говорити!

З великим зусиллям нам із Степаном Кириченком вдалося у тогочасній ситуації створити це товариство і ось така прикраса. Крім того, де-небудь некомпетентні допущення, подоби до Віктора Черв'ячка, не значили історії створення цього товариства, пишуть усім некомпетентні про щого. Хоча я не відразу, то був його ініціатором і фактичною головою. Товариство, побачивши справу. Наприклад, створення музею побуту й архітектури, який відіграє значущу роль у відродженні архітектури, етнографії і побуту нашого народу. Та, на жаль, і тут справи не зовсім втілюються.

Робота музею застала на певному етапі свого розвитку. Хоча там і є чудові знахідки народної культури — та ні як Лідія Орел та інші. Але більшість працівників музею малокомпетентні, бо навіть у побуті не користуються народною мовою.

Національній свідчості треба виконувати і дитинство і робити це засобами просвіти, випуском масових типажів книг з історії, географії, ріднослов'янської творчості. Це дуже важливо. Але не треба забувати й про тих, хто відійшов з загального віку. І ще одне. Слід завжди пам'ятати, німні добрі наміри ні до чого доброго не призведуть, якщо не буде особистого прикладу творчого боріння.

Іван ГОНЧАР.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник редактора
Людмила Самолюк.

Чергові редактори —
Віктор Косарчук,
Володимир Савцов.

Автор макета,
змінений світлар —
Євген Українець.

Випускники —
Олександр Бондаренко.

Оформлення —
Володимир Кисельов.

Коректори:
Тамара Баштанник,
Наталія Власик,
Людмила Морозова,
Людмила Носова,
Антоніна Сильварова,
Любов Стевичук.

Верстальники:
Тетяна Балюк,
Алла Будинова,
Марія Солодник,
Олеся Кучиню,
Анатолій Артемюк,
Сергій Сіжальнюк.

Ліногрависти —
Тетяна Музіна,
Наталія Позник.

Окремі Людмила Комісар
друку видавництва
«Вісник України»,
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.

Тираж 165 650.
Передплата ціна
в рік 19 руб. 60 коп.
Зам. 03150171.